

***Ej verkställda beslut och domar samt
avslagsbeslut trots bedömt behov,
enligt LSS och SoL***

Länsstyrelsen
Värmland

Rapportnamn: *Ej verkställda beslut och domar samt avslagsbeslut trots bedömt behov, enligt LSS och SoL – uppföljning 2005*

Utgivare: Samhällsbyggnadsavdelningen Sociala enheten, Länsstyrelsen Värmlands län, 651 86 Karlstad.

Hemsida: www.s.lst.se

Rapport 2006:11 Dnr.701-12914-2005

Juni 2006

Rapporten sammanställd av Christina Berndtsson och Else Danielsson Gustafson

Förord

Länsstyrelsen har i regleringsbrevet för 2006 i uppgift att samla in uppgifter från kommunerna om antalet ej verkställda beslut och domar samt avslag, trots bedömt behov, för äldre och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) den 31 december 2005.

Uppgifterna kommer att redovisas av länsstyrelsen som nyckeltal i årsredovisningen för 2007. Redovisningen skall även omfatta antalet ansökningar hos länsrätten om en särskild avgift (sanktionsavgift) samt antalet utdömda avgifter och avgifternas storlek.

Länsstyrelsen har också följt upp socialnämndernas handläggning av de gynnande beslut tagna 2004 som inte var verkställda den 31 december 2004.

För rapporten svarar äldreskyddsombudet Else Danielsson Gustafson och socialkonsulent Christina Berndtsson.

Thomas Larsson
socialdirektör

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning och kommentarer.....	5
2. Bakgrund.....	7
3. Metod.....	7
4. Resultat.....	8
4. Funktionshinder enl. LSS	8
4.1 Ej verkställda beslut	8
4.2 Ej verkställda domar.....	9
4.3 Avslagsbeslut trots bedömt behov.....	9
4.4 Rådgivning och annat personligt stöd enl. 9 § p.1.....	9
4.5 Flickor/pojkar resp. kvinnor/män.....	10
4.6 Beslut enl. 5 kap.7 § SoL.....	10
5. Äldre över 65 år enl. SoL.....	11
5.1 Ej verkställda beslut.....	11
5.2 Ej verkställda domar.....	11
5.3 Avslagsbeslut trots bedömt behov.....	12
5.4 Kvinnor resp. män.....	12
6. Uppföljning av ej verkställda beslut enl. LSS och SoL under 2004.....	13
6.1 Tid för verkställighet enl. LSS	13
6.2 Tid för verkställighet enl. SoL.....	14
7. Länsstyrelsens kommentarer.....	15
7.1 Lagändring i socialtjänstlagen från den 1 juli 2006.....	15

1. Sammanfattning och kommentarer

Länsstyrelsen har gjort kartläggning av antalet ej verkställda beslut och domar enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) sedan 1999 och en generell bild är att antalet domar som inte verkställts inom de båda lagrummen har minskat under dessa sex år.

Sedan 2003 följer Länsstyrelsen upp ej verkställda domar genom att tillstålla de kommuner som är föremål för granskning en yttranderemiss, där kommunen tillfrågas om domen är verkställd. 2005-12-31 fanns det tre domar enligt LSS i tre kommuner i länet som inte var verkställda. Kommunerna var Arvika och Säffle och domarna avsåg insatserna ledsagarservice, korttidsvistelse utanför hemmet och bostad med särskild service för vuxna. Vid motsvarande granskning 2004-12-31 var resultatet detsamma.

2005-12-31 fanns det fem domar enligt SoL i tre kommuner i länet som inte hade verkställts och insatserna avsåg särskilt boende och hjälp i hemmet. Kommunerna var Hammarö, Munkfors och Årjämg. Vid motsvarande granskning 2004-12-31 var resultatet detsamma.

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS har ökat under de senaste åren. 2005-12-31 fanns det 97 ej verkställda beslut i länet och den mest förekommande insatsen som inte kunnat verkställas var kontaktperson följt av korttidsvistelse utanför hemmet samt ledsagarservice. De kommuner som hade störst problem att verkställa besluten var Karlstad, Filipstad och Arvika. Vid motsvarande mättillfälle 2004-12-31 fanns det 70 beslut som inte hade verkställts och de mest förekommande insatser som inte hade kunnat tillhandahållas var kontaktperson, ledsagarservice, korttidsvistelse och daglig verksamhet.

Antalet ej verkställda beslut enligt SoL har minskat något det senaste året. 2005-12-31 fanns det 93 ej verkställda beslut enligt SoL och den mest förekommande insatsen som inte kunnat verkställas var särskilt boende. De kommuner som hade störst problem att verkställa besluten var Karlstad och Kristinehamn. Vid motsvarande mättillfälle 2004-12-31 fanns det 103 beslut som inte hade verkställts och även då var den mest förekommande insatsen plats i särskilt boende.

Vid årets granskning av avslag trots bedömt behov fanns det inga avslagsbeslut enligt LSS. När det gäller avslagsbeslut enligt SoL fanns det i Hammarö kommun 22 avslagsbeslut trots bedömt behov och insatsen gällde särskilt boende. Enligt kommunens redogörelse fanns det ingen möjlighet att verkställa besluten omedelbart eller inom rimligt tid enligt JO's praxis. Detta för att inte ställa den enskilde i en rättsosäker situation.

Landstingets LSS-funktion som erbjuder insatser enligt 9 § p.1 LSS, Råd och stöd, uppger att det under 2005 inte förekommit vare sig ej verkställda beslut, domar eller avslagsbeslut trots bedömt behov.

I särskild ordning har Länsstyrelsen på eget initiativ följt upp ej verkställda beslut från 2004 och granskningen visar att av 70 ej verkställda beslut enligt LSS var 31 av dessa beslut ej verkställda, 11 beslut hade verkställts inom tre månader, 12 beslut mellan fyra månader upp till 12 månader och 15 beslut verkställdes efter 12 månader. Anledningen till att 31 beslut fortfarande inte var verkställda var bland annat att de enskilda tackat nej, flyttat till annan kommun eller på grund av rekryteringsproblem.

Granskningen visar vidare att av 103 ej verkställda beslut enligt SoL från 2004 var 15 beslut ej verkställda, 41 beslut hade verkställts inom tre månader, 42 beslut mellan fyra månader upp till 12 månader och fem beslut verkställda efter 12 månader. Anledningen till att besluten inte hade verkställts var bland annat på grund av att personer flyttat till annan kommun eller att de enskilda tackat nej. Fem personer hade avlidit.

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det mycket otillfredsställande att så många gynnande beslut inte verkställs inom rimlig tid. Beslut om bistånd och insats samt beslut av domstol gäller omedelbart. Ett gynnande beslut skall omedelbart verkställas enligt sin lydelse. Men det ligger i sakens natur att vissa insatser är av den beskaffenheten att kommunen måste få ett visst rådrum. Det kan vara svårt för kommunen att omedelbart kunna tillhandahålla en bostad med särskild service för funktionshindrade eller särskilt boende för äldre.

Enligt Justitieombudsmannen, JO, måste en viss fördröjning accepteras när det gäller verkställighet av en bostad, men dröjsmålet måste då vara relaterat till den enskildes behov. JO har i beslut 2000-09-06 fastslagit att om någon enskild har rätt till bistånd enligt SoL eller insats enligt LSS, bör ansökan ändå avslås om ett bifallsbeslut inte kan verkställas omedelbart eller inom rimlig tid. Innebörden av omedelbar verkställighet är alltså i princip att ett beslut skall verkställas direkt.

Huvudregeln inom all socialtjänst är att alla beslut skall verkställas omedelbart. Ur rättssäkerhetssynpunkt är det angeläget att dokumentera planerad verkställighet av ett beslut med datum. Detta för att inte ställa den enskilde i en rättsosäker situation.

Resultatet visar på vikten av att kommunerna planerar för att kunna tillgodose framtida stöd och servicebehov. Resursbrist eller rekryteringsproblem är inte en godtagbar grund enligt SoL. Länsstyrelsen har, enligt tillägg i 26 § LSS och 13 kap 2 § SoL, i uppdrag att verka för att kommunerna planerar för att tillgodose de behov som redan föreligger och framtida behov av insatser för äldre- och funktionshindrade personer.

I en nyligen framlagd proposition ”*Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre*” 2005/06:115, lägger regeringen förslag för att stärka rättssäkerheten för personer som beviljats bistånd. Kommunen skall enligt förslaget åläggas en rapporteringsskyldighet att till länsstyrelsen, de kommunala revisorerna och fullmäktige kvartalsvis rapportera om förekomsten av ej verkställda beslut enligt SoL. Meningen är också att det ska finnas möjlighet att utdöma sanktionsavgift för kommuner som inte verkställer beslut inom rimlig tid. Riksdagen har den 30 maj 2006 antagit regeringens proposition och lagändringen träder i kraft den 1 juli 2006.

2. Bakgrund

Regeringen följer utvecklingen av kommunernas äldreomsorg samt insatser för personer med funktionshinder. Länsstyrelsen har i regleringsbrevet för 2006 i uppgift att samla in uppgifter från kommunerna om antalet ej verkställda beslut och domar samt avslag, trots bedömt behov, för äldre och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) den 31 december 2005. De lagrum som är aktuella är 4 kap.1 § och 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (SoL) och 9 §, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Länsstyrelsen i Värmland har sedan 1996 vid flera tillfällen följt upp antal gynnande domar enligt dåvarande omsorgslagen (OL) och nuvarande LSS och från 1998 även gynnande domar enligt SoL. Från 1999 har uppföljningen även gällt ej verkställda beslut enligt LSS och SoL och från 2001 avslagsbeslut trots bedömt behov.

Den 1 juli 2002 infördes nya bestämmelser om sanktionsavgifter mot kommunalt domstolstrots enligt LSS och SoL. Detta innebär att en kommun eller ett landsting som underlåter att utan oskäligt dröjsmål tillhandahålla en insats enligt 9 § LSS respektive 4 kap. 1 § SoL, som någon är berättigad till enligt domstols avgörande, skall åläggas att betala en särskild avgift (28 § LSS och 16 kap. §§ 6 a-d SoL). Frågor om sådan särskild avgift prövas av Länsrätten, efter ansökan av Länsstyrelsen. Den särskilda avgiften skall fastställas till lägst tio tusen kronor och högst en miljon kronor. Länsstyrelsen följer kontinuerligt upp de domar som utfallit gynnande för den enskilde i beslut enligt LSS respektive SoL.

3. Metod

Vid årets uppföljning har fem olika enkäter skickats till länets kommuner i december 2005.

- Förekomst av ej verkställda beslut och domar den 31 december 2005 samt avslagsbeslut under år 2005 trots behov, enligt LSS och SoL
- Ej verkställt beslut den 31 december 2005
- Ej verkställd dom den 31 december 2005
- Avslagsbeslut trots bedömt behov under år 2005
- Uppföljning av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL under år 2004

Samtliga kommuner i länet har besvarat enkäterna.

4. Resultat

4. Funktionshinder enligt LSS

4.1 Ej verkställda beslut den 31 december 2005

Tabell 1.

Kommuner	9:2	9:3	9:4	9:5	9:6	9:7	9:8	9:9	9:10	Totalt
Arvika	0(0)	3(8)	5(8)	0(0)	4(2)	0(0)	0(0)	1(0)	0(2)	13 (20)
Eda	0(0)	1(0)	1(2)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	2 (2)
Filipstad	0(0)	5(0)	9(0)	0(0)	6(0)	2(0)	0(0)	0(0)	0(1)	22 (1)
Forshaga	0(0)	1(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1 (0)
Grums	0(0)	0(0)	5(3)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	5 (3)
Hagfors	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Hammarö	0(0)	4(0)	0(1)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1(0)	1(0)	6 (1)
Karlstad VoF	0(0)	3 (11)	11(3)	0(0)	10(5)	0(0)	1(4)	1(0)	8(7)	34 (30)
Karlstad ASP	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Kil	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Kristinehamn	0(0)	0(0)	4(0)	0(0)	2(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	6 (0)
Munkfors	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1 (0)
Storfors	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Sunne	0(0)	0(0)	5(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	5 (0)
Säffle	0(1)	0(1)	1(8)	0(0)	0(3)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1 (13)
Torsby	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Årjäng	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	1 (0)
Totalt	0 (1)	17 (20)	41(25)	0(0)	24 (10)	2 (0)	1(4)	3 (0)	9(10)	97 (70)

Anm. Fjölårets siffror inom parentes.

VoF- Vård- och omsorgsförvaltningen, ASP- Avdelningen för socialpsykiatri

Insatserna enligt 9 § LSS:

§ 9:2 *Biträde av personlig assistent*

§ 9:3 *Ledsagarservice*

§ 9:4 *Kontaktperson*

§ 9:5 *Avlösarservice i hemmet*

§ 9:6 *Korttidsvistelse utanför det egna hemmet*

§ 9:7 *Korttidsutlysning för skolungdom över 12 år*

§ 9:8 *Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar*

§ 9:9 *Bostad med särskild service för vuxna*

§ 9:10 *Daglig verksamhet*

Länsstyrelsens iakttagelser

2005-12-31 fanns det 97 ej verkställda beslut i tolv av länets kommuner. De mest förekommande insatserna var i nämnd följd kontaktperson, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, ledsagarservice och daglig verksamhet. Anledningen till att insatserna inte verkställts var bland annat rekryteringsproblem, t ex att kontaktpersonen hade sagts upp av den enskilde, insatsen hade avslutats av andra orsaker eller att kontaktpersonen/ledsagaren sagt upp sig själv.

Kommunerna Arvika, Filipstad och Karlstad hade flest antal ej verkställda beslut. I Filipstad har antalet ej verkställda beslut ökat markant och i Arvika och har antalet ej verkställda beslut minskat. I fem av länets kommuner fanns det inga ej verkställda beslut vid granskningstillfället.

Vid motsvarande granskning 2004-12-31 fanns det 70 ej verkställda beslut i sju av länets kommuner.

4.2 Ej verkställda domar

Tabell 2.

Kommuner	9:3	9:6	9:9	Erbjuden insats men tackat nej	Verkställighet angivet	Annan insats
Arvika		1	1			1 (avgiftsbefrielse)
Karlstad			(1)			
Säffle	1(1)		(1)		Nej	
Totalt	1(1)	1	1(2)			

Anm. Fjölårets siffror inom parentes

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns vid granskningstillfället fyra domar i två kommuner i länet som inte hade verkställts. Kommunerna var Arvika och Säffle och domarna avsåg insatserna ledsagarservice enl. 9 § 3 p LSS, korttidsvistelse utanför hemmet enl. 9 § 6 p. LSS och bostad med särskild service för vuxna enl. 9 § 9 p. LSS.

Arvika kommun redovisade också en dom som handlade om avgiftsbefrielse i samband med boende enl. 9 § 8 p LSS.

Vid motsvarande uppföljning 2004-12-31 fanns det tre domar i två kommuner i länet som inte hade verkställts. Kommunerna var vid detta tillfälle Karlstad och Säffle och domarna avsåg insatserna ledsagarservice och bostad med särskild service för vuxna.

4.3 Avslagsbeslut trots bedömt behov

Vid årets uppföljning fanns inga avslagsbeslut trots bedömt behov. Vid motsvarande uppföljning 2004 var resultatet detsamma.

4.4 Rådgivning och annat personligt stöd enl. 9 § p.1

Landstingets LSS-funktion som erbjuder insatser enligt 9 § p.1 LSS ”Rådgivning och annat personligt stöd ” uppgav att det inte fanns vare sig ej verkställda beslut eller domar 2005-12-31. Vid motsvarande uppföljning 2004-12-31 var resultatet detsamma.

4.5 Flickor/pojkar resp. kvinnor/män

Tabell 3. Könsfördelning utifrån domar, beslut och avslagsbeslut
Barn och unga 0-22 år Vuxna över 23 år

	Flickor	Pojkar	Kvinnor	Män	Totalt
Domar	1 (0)	0 (0)	2 (0)	1 (2)	4 (2)
Beslut	22(17)	36(18)	21(15)	18(20)	97(70)
Avslag	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Totalt	23 (17)	36 (18)	23 (15)	19 (22)	101(72)

Anm. Fjolårets siffror inom parentes

Länsstyrelsens iakttagelser

Könsfördelning utifrån ej verkställda beslut visar att det var flera pojkar och män än det var flickor och kvinnor. Vid fjolårets uppföljning var fördelningen mellan könen ungefär lika som årets resultat när det gäller beslut som inte var verkställda.

Av Socialstyrelsens rapport *Jämställd socialtjänst? Könsperspektiv på socialtjänsten* (2004-103-2) framgår att funktionshindrade personer förefaller i forskning och studier vara "könslösa" och deras levnadsförhållanden anses påverkas främst av deras funktionshinder. Vidare framgår det i rapporten att när det gäller personer under 23 år är antalet pojkar som får insatser enligt LSS i klar övervikt. Statistiskt visar det att pojkar har större och mer omfattande funktionshinder än flickor.

4.6 Beslut enligt 5 kap. 7 § SoL

Länsstyrelsens iakttagelser

Kristinehamns kommun redovisade att en funktionshindrad man född -76 har beviljats en plats på kommunens nya boende för personer med dubbeldiagnos, särskilt boende enl. SoL, som startar under 2006. Vid redovisningstillfället var insatsen ännu inte verkställd.

5. Äldre över 65 år enligt SoL

5.1 Ej verkställda beslut den 31 december 2005

Tabell 4.

Kommuner	Särsk. boende	Korttidsboende i särskild boendeform	Hjälp i hemmet	Dagverksamhet	Annat	Totalt
Arvika	2(5)	0(0)	0(0)	0(0)	0(1)	2 (6)
Eda	5(1)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	5 (1)
Filipstad	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Forshaga	7(8)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	7 (8)
Grums	8(6)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	8 (6)
Hagfors	8(16)	0(2)	0(0)	0(0)	0(0)	8(18)
Hammarö	3(4)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	3 (4)
Karlstad VOF	23(6)	0(0)	0(0)	0(0)	1(0)	24(6)
Karlstad ASP	0(1)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (1)
Kil	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Kristinehamn	22(14)	0(0)	0(0)	0(0)	1(0)	23 (14)
Munkfors	0(3)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (3)
Storfors	2(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	2 (0)
Sunne	0(7)	0(2)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (9)
Säffle	0(2)	0(0)	1(0)	9(6)	1(8)	11 (16)
Torsby	0(11)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (11)
Årjäng	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0(0)	0 (0)
Totalt	80(84)	0(4)	1(0)	9(6)	3(9)	93(103)

Anm. Fjolårets siffror inom parentes

VOF- Vård- och omsorgsförvaltningen, ASP- Avdelningen för socialpsykiatri

Länsstyrelsens iakttagelser

Antal ej verkställda beslut hade vid årets uppföljning minskat något i länet. Däremot hade antalet ej verkställda beslut ökat i Karlstads kommun med 18 ej verkställda beslut sedan föregående års uppföljning. I Kristinehamns kommun har det ökat med nio ej verkställda beslut.

2004-12-31 fanns det 103 ej verkställda beslut i tretton av länens kommuner. Hela 84 ej verkställda beslut rörde insatsen särskilt boende. Kommunerna Hagfors, Kristinehamn, Säffle och Torsby hade mer än tio ej verkställda beslut.

5.2 Ej verkställda domar

Tabell 5.

Kommuner	Särskilt boende	Hjälp i hemmet
Hagfors	(1)	
Hammarö	3	
Munkfors	1 (1)	
Säffle	(2)	
Torsby	(1)	
Årjäng		1
Totalt	4 (5)	1

Anm. Fjolårets siffror inom parentes.

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns vid granskningstillfället fem ej verkställda domar i tre kommuner i länet. Kommunerna var Hammarö, Munkfors och Årjäng och insatserna gällde särskilt boende och hjälp i hemmet.

Vid motsvarande uppföljning 2004-12-31 fanns det också fem ej verkställda domar i länet. Kommunerna var Hagfors, Munkfors, Säffle och Torsby och insatserna gällde särskilt boende.

5.3 Avslagsbeslut trots bedömt behov

Tabell 6.

Kommuner	Särskilt boende
Hammarö	22(3)
Hagfors	(2)
Totalt	22(5)

Anm. Fjolårets siffror inom parentes

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns vid granskningstillfället 22 avslagsbeslut trots bedömt behov och kommunen var Hammarö. Insatsen rörde särskilt boende. Kommunen har bedömt att insatsen inte kunde verkställas inom en rimlig tid och därför avslag kommunen ansökan trots bedömt behov.

Vid motsvarande uppföljning 2004-12-31 fanns det fem avslagsbeslut trots bedömt behov och kommunerna det gällde var Hammarö och Hagfors.

5.4 Kvinnor respektive män

Tabell 7. Könsfördelning utifrån domar, beslut och avslag trots bedömt behov.

	Kvinnor	Män	Totalt
Domar	2 (4)	3 (1)	5(5)
Beslut	61(67)	32 (36)	93(103)
Avslag	11(2)	11(3)	22(5)
Totalt	74(70)	46(36)	120(113)

Anm. Fjolårets siffror inom parentes

Länsstyrelsens iakttagelser

Könsfördelning utifrån ej verkställda beslut avsåg nästan dubbelt så många kvinnor som män. När det gäller domar och avslagsbeslut trots bedömt behov var könsfördelningen i båda fallen jämt fördelat mellan kvinnor och män.

Av Socialstyrelsens rapport *Jämställd socialtjänst? Könsperspektiv på socialtjänsten* (2004-103-2) framgår att det finns fler kvinnor än män över 65 år och äldre och med ökad ålder ökar andelen kvinnor. Männens kortare medellivslängd och att gifta kvinnor i regel är yngre än sina män leder till tydliga könsskillnader i boendet.

6. Uppföljning av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL under 2004

Länsstyrelsen har i särskild ordning följt upp socialnämndernas handläggning av de gynnande beslut som inte var verkställda 2004-12-31. Granskningen visade att 70 beslut enl. LSS och 103 beslut enl. SoL inte verkställts.

6.1 Tid för verkställighet enl. LSS

Tabell 8.

Kommun	< 3 mån	> 3 mån	> 12 mån	Ej verkställda beslut
Arvika	1 (0)	5 (5)	2 (1)	6 (tackat nej) 3 (rekryteringsproblem) 1 (uppgift saknas) 1 (ärendet avslutat)
Eda	0 (0)	0 (1)	0 (8)	1 (avliden) 1 (tackat nej söker annan insats)
Filipstad	0 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (flyttat till annan kommun)
Forshaga	0 (0)	0 (1)	0 (0)	
Grums	0 (1)	0 (0)	2 (0)	1 (rekryteringsproblem)
Hagfors	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Hammarö	0 (0)	0 (0)	1 (0)	(3)
Karlstad	4 (5)	6 (6)	7 (7)	7 (tackat nej) 1 (flyttat till annan kommun) 1 (kontaktperson uppsagd av den enskilde) 1 (flyttat till annat boende) 1 (avlutad verkställighet) 1 (ej aktuell) 1 (uppgift saknas) (15)
Karlstad Asp	0 (0)	0 (0)	0 (1)	
Kil	0 (0)	0 (0)	0 (2)	
Kristinehamn	0 (1)	0 (1)	0 (0)	(1)
Munkfors	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Storfors	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Sunne	0 (0)	0 (0)	0 (1)	
Säffle	6 (0)	1 (0)	3 (2)	2 (tackat nej) 1 (återtagit ansökan) (3)
Torsby	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Årjäng	0 (0)	0 (0)	0 (1)	(1)
Totalt	11 (8)	12 (14)	15 (23)	31 (23)

Anm. Fjölårets siffror inom parentes.

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns vid granskningstillfället 31 beslut som inte verkställts. Av redovisningen från Karlstads kommun framgår att av angivna 13 ej verkställda beslut har sju personer tackat nej till erbjudanden. Andra orsaker är att de enskilda flyttat till annan kommun, kontaktperson sagts upp av den enskilde, flyttat till annat boende, insatsen avslutad och insatsen ej aktuell. Av Arvikas redovisning framgår att av 11 ej verkställda beslut har sex personer tackat nej, i tre fall var det rekryteringsproblem, ett ärende avslutat och i ett ärende saknas uppgift. I 11 kommuner i länet fanns inga ej verkställda beslut från 2004.

6.2 Tid för verkställighet enl. SoL

Tabell 9.

Kommun	< 3 mån	> 3 mån	> 12 mån	Ej verkställda beslut
Arvika	4 (0)	0 (0)	0(0)	1 (tackat nej) 1 (inlagd på sjukhus)
Eda	1 (0)	0 (0)	0 (0)	
Filipstad	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Forshaga	7 (1)	1 (2)	0 (0)	
Grums	0 (2)	5 (2)	0 (0)	1 (avliden) (1)
Hagfors	4 (0)	8 (6)	2 (3)	2 (avlidna) (4) 1 (återtagit ansökan) 1 (saknas uppgift)
Hammarö	1 (0)	2 (0)	1 (0)	
Karlstad VOF	1 (14)	5 (4)	0 (0)	(3)
Karlstad ASP	1 (0)	0 (0)	0 (0)	
Kil	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Kristinehamn	1(0)	10 (12)	0 (0)	1 (avliden) 1 (okänd) 1 (avslag)
Munkfors	0 (0)	0 (0)	2 (0)	1 (avliden)
Storfors	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Sunne	4 (2)	4 (3)	0 (1)	1 (flyttat till annan kommun)
Säffle	8 (10)	5 (0)	(0)	1 (flyttat) (1) 1 (ej aktuell) 1 (tackat nej)
Torsby	9 (0)	2 (14)	0 (0)	
Årjäng	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Totalt	41 (29)	42 (43)	5 (4)	15 (9)

Anm. Fjolårets siffror inom parentes

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns vid granskningstillfället 15 ej verkställda beslut från 2004 i sju kommuner i länet och anledningen till varför de inte verkställdes var bl.a. att den enskilde tackat nej, flyttat till annan kommun eller avlidit.

Nio kommuner i länet hade vid granskningstillfället inga ej verkställda beslut från 2004.

7. Länsstyrelsens kommentarer

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det mycket otillfredsställande att så många gynnande beslut inte verkställs inom rimlig tid. Beslut om bistånd och insats samt beslut av domstol gäller omedelbart. Ett gynnande beslut skall omedelbart verkställas enligt sin lydelse. Men det ligger i sakens natur att vissa insatser är av den beskaffenheten att kommunen måste få ett visst rådrum. Det kan vara svårt för kommunen att omedelbart kunna tillhandahålla en bostad med särskild service för funktionshindrade eller särskilt boende för äldre.

Enligt JO måste en viss fördröjning accepteras när det gäller verkställighet av en bostad, men dröjsmålet måste då vara relaterat till den enskildes behov. JO har i beslut 2000-09-06 fastslagit att om någon enskild har rätt till bistånd enligt SoL eller insats enligt LSS så bör ansökan ändå avslås om ett bifallsbeslut inte kan verkställas omedelbart eller inom rimlig tid. Innebörden av omedelbar verkställighet är alltså i princip att ett beslut skall verkställas direkt. Huvudregeln inom all socialtjänst är att alla beslut skall verkställas omedelbart. Ur rättssäkerhetssynpunkt är det angeläget att dokumentera planerad verkställigheten av ett beslut med datum. Detta för att inte ställa den enskilde i en rättsosäker situation.

Resultatet visar på vikten av att kommunerna planerar för att kunna tillgodose framtida stöd och servicebehov. Resursbrist eller rekryteringsproblem är inte en godtagbar grund enligt SoL. Länsstyrelsen har, enligt tillägg i 26 § LSS och 13 kap 2 § SoL, i uppdrag att verka för att kommunerna planerar för att tillgodose de behov som redan föreligger och framtida behov av insatser för äldre- och funktionshindrade personer.

7.1 Lagändring i socialtjänstlagen (2001:453) från den 1 juli 2006

I en nyligen framlagd proposition ”Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre” 2005/06:115, har regeringen föreslagit bl.a. ändringar i socialtjänstlagen (2001:453), som syftar till att stärka rättssäkerheten för personer som beviljats bistånd. Regeringen har därför föreslagit en skyldighet för kommuner att rapportera ej verkställda gynnande beslut enligt socialtjänstlagen. Det är socialnämnden som, i egenskap av ytterst ansvarig för verkställigheten av besluten, skall stå för rapporteringen. Rapportering skall ske till länsstyrelsen, de kommunala revisorerna och fullmäktige. De kommunala revisorerna ges, genom förslagen ändring i kommunallagen (1991:900), vidgade möjligheter att granska ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, när granskningen gäller hur socialnämnderna verkställer egna gynnande beslut enligt socialtjänstlagen.

Regeringen har vidare föreslagit att en sanktionsavgift skall införas som ett yttersta påtryckningsmedel för att gynnande beslut enligt socialtjänstlagen skall verkställas inom skälig tid.

Riksdagen har den 30 maj 2006 antagit regeringens proposition och lagändringen träder i kraft den 1 juli 2006. Första inrapporteringstillfället kommer att vara i oktober 2006.

När det gäller liknande bestämmelser om gynnande beslut enligt LSS så behandlas frågan i samband med övriga förslag från Assistanskommittén.

**Länsstyrelsen
Värmland**

Rapport 2006:11

ISSN: 0284-6845

Adress: 651 86 Karlstad

Hemsida: www.s.lst.se